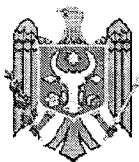

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**THE SUPREME COURT OF JUSTICE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+ 373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P.Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Nr. 2rac-327/18 din 29.10.2018

**Domnului Mihai Poalelungi
Președintele Curții Constituționale a RM**

Prin prezenta, în baza încheierii din 24 octombrie 2018, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție vă expediază cererea Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” privind controlul constituționalității prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile.

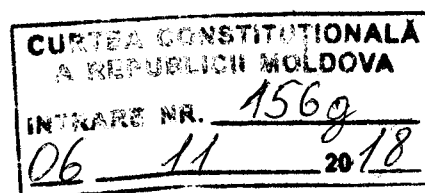
Anexă: copia cererii adresate Curții Supreme de Justiție a RM, copia încheierii din 24.10.2018, sesizarea adresată Curții Constituționale a RM.

Cu respect,

**Președintele Colegiului civil,
comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție**

T.Vieru

Ex: T.Bradu

Curtea Supremă de Justiție		
Secția scrisori și audiență 2		
Nr. de intrare	5032	
06	11	20 18

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Denumire: **Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”**
2. Nume: **Ciutac Alexandru**
3. Funcția: **Director general al Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”**
4. Adresa **MD-2026, mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/3**
5. **Tel: (+3732) 526060; Fax: (+3732) 526087,**
6. Numele și prenumele reprezentantului*
7. Ocupația reprezentantului
8. Adresa reprezentantului
9. Tel.
10. Fax
11.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. **Prezenta sesizare are ca obiect de examinare exercitarea controlului constituționalității asupra Hotărîrii Guvernului „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile nr. 1 din 04 ianuarie 2013” //Monitorul oficial nr. 6-9/39 din 11.01.2013 // sesizate de Curtea Supremă de Justiție.**

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. La 05 iunie 2015, Autoritatea Aeronautică Civilă a depus la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău cererea de chemare în judecată (ulterior au fost înaintate cereri de concretizare prin mărire a cuantumului pretențiilor), prin care a solicitat încasarea de la Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, a datoriei în sumă de **33 886 575.04 lei**, a penalității în sumă de **11 314 950.97 lei**, și a dobînzii de întârziere în sumă de **22 960 941.96 lei**, total în sumă de **68 162 468.00 lei**.

În baza Hotărîrii judecătorești din data de 22 martie 2017, Judecătoria Chișinău (sediul Central) a admis parțial acțiunea AAC și a dispus încasarea de la Î.S. “Aeroportul Internațional Chișinău” în beneficiul AAC:

- 33 886 575.04 lei, cu titlu de datorie;
- 9 759 328.65 lei, cu titlu de penalitate;
- 22 960 941.96 lei, cu titlu de dobîndă de întârziere;
- 50 000.00 lei, cu titlu de taxă de stat.

Totodată, Judecătoria Chișinău (sediul Central) a respins pretențiile AAC către Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” în parte ce ține de încasarea penalității în sumă de 1 555 622.32 lei.

La data de 24 martie 2017, Î.S. “Aeroportul Internațional Chișinău” a înregistrat la cancelaria Judecătoriei Chișinău (sediul Central) cererea de apel (nr. de intrare – 58-7297), prin care a solicitat casarea parțială a Hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 22 martie 2017, dosar nr. 2c-569/15 în parte ce ține de:

- încasarea datoriei preluate de la ASAC în sumă de 4 535 210.60 lei;
- încasarea datoriei pentru plățile de supraveghere în sumă de 7 702 002.62 lei;
- încasarea penalității în sumă de 9 759 328.65 lei;
- încasarea dobînzii de întârziere în sumă de 22 960 941.96 lei;
- încasarea taxei de stat în sumă de 50 000.00 lei.

Ca urmare a examinării apelului, în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2018, cererea de apel înaintată de Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” asupra Hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 22 martie 2017, pe cauză civilă nr. 2c-569/15, a fost respinsă integral cu menținerea în vigoare a hotărîrii primei instanțe.

La data de 27 iulie 2018, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” a depus la Curtea Supremă de Justiție recurs împotriva Deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2018, pe cauză civilă nr. 2ac-411/17, prin care a solicitat:

1. Admiterea recursului;

2. Casarea parțială a Deciziei Curții de Apel din 04 aprilie 2018 și a hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Central) din 22 martie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă respingerea pretențiilor Autorității Aeronautice Civile vizavi de Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” în parte ce ține de :

- Încasarea datoriei preluate de la ASAC în sumă de 4 535 210.60 lei,
- Încasarea datoriei pentru plățile de supraveghere a condițiilor de certificare a aerodromurilor cod 4 (conform HG nr. 1 din 04.01.2013) în sumă de 7 702 002.62 lei,
- Încasarea penalității în sumă de 9 759 328.65 lei,
- Încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 22 960 941.96 lei,
- Încasarea taxei de stat.

Totodată, la data de 29 septembrie 2018, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” a depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere de ridicare excepției de neconstituționalitate (în temeiul art. 12¹ CPC al RM), prin care a solicitat:

1. Admiterea cererii de ridicarea excepției de neconstituționalitate.
2. Dispunerea ridicării excepției de neconstituționalitate prin încheiere motivată.
3. Sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității prevederilor Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile nr.1 din 04 ianuarie 2013” // Monitorul Oficial nr. 6-9/39 din 11.01.2013.
4. În temeiul alin. 3, art.12¹ CPC al RM, suspendarea procedurii de examinare a pricinii nr. 2rac-327/18 la Curtea Supremă de Justiție, pînă la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională asupra Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile nr. 1 din 04 ianuarie 2013”.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. De către Colegiul Civil, Comercial și Contencios al Curții Supreme de Justiție, se examinează Cererea de recurs înaintată de Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Central) din 22 martie 2017 pe cauza civilă nr. 2c-569/15 și a deciziei Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2018 pe cauză civilă nr. 2ac-411/17.

Din cererea de chemare în judecată înaintată de Autoritatea Aeronautică Civilă în prima instanță reiese că, Intimata/Reclamanta - Autoritatea Aeronautică Civilă a solicitat în baza Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04.01.2013 încasarea de la Î.S «Aeroportul International Chisinau» a plăților în sumă totală de 33 886 575.04 lei.

Prin urmare, considerăm că, Hotărârea Guvernului nr. 1 din 04.01.2013 este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, reieșind din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art.76 “Intrarea în vigoare a legii” din Constituția RM, **legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei.** Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia.

Totodată, potrivit prevederilor alin. (2) art. 102 din Constituția RM „Actele Guvernului”, hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor. Prin urmare, Hotărârile de Guvern sunt acte subordonate legii, fiind emise în scopul executării legilor și nu le pot contraveni.

Concomitent, art. 7 „Constituția, Lege Supremă” al Constituției RM indică faptul că Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Luînd în calcul cele menționate, constatăm că la emiterea Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04.01.2013 au avut loc un șir de încălcări ale prevederilor Constituției RM, și anume:

Astfel, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 6-9 (4324-4327) din 11 ianuarie 2013, a fost publicată Hotărârea Guvernului RM „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile” nr. 1 din 04.01.2013, care prevede stabilirea mărimii plăților menționate mai sus, inclusiv cuantumul plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor cod 3 și cod 4 în mărime de 1,25 euro/pasager la plecare și la sosire, fapt care se referă la întreprinderea noastră în modul cel mai direct.

Hotărîrea nominalizată stipulează că, plățile de supraveghere se aplică din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Hotărîrii Guvernului nr.294 din 11 mai 2012 “Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile”, prin urmare din data de 15.05.2012 – data publicării în Monitorul Oficial nr. 92/329 din 15.05.2012, a Hotărîrii Guvernului nr.294 din 11 mai 2012.

La viziunea noastră, Hotărîrea Guvernului RM nr. 1 din 04.01.2013, contravine prevederilor Constituției Republicii Moldova, precum și unui șir de prevederi ale legislației RM în vigoare, care vor fi indicate în continuare, prin urmare nu are putere juridică.

Astfel, potrivit alin.(6) art. 30 al Legii Republicii Moldova nr. 64 din 31.05.1990 „Cu privire la Guvern” // Monitorul oficial al Republicii Moldova nr. 131-133 /1018 din 26.09.2002 // Veștile nr. 8/191 din 1990 //, în vigoare la data adoptării/publicării Hotărîrii Guvernului RM nr. 1 din 04.01.2013:

Hotărîrile și dispozițiile Guvernului intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, sau la data indicată în textul acestora, dar care nu poate precede data publicării lor.

La fel, potrivit alin.(3) art. 36 al Legii Republicii Moldova cu privire la Guvern, nr.136 din 07.07.2017 (în vigoare), Monitorul Oficial nr.252/412 din 19.07.2017:

(3) Hotărîrile, ordonanțele și dispozițiile se publică și intră în vigoare în conformitate cu legislația privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale.

Totodată, conform prevederilor alin.(1) art.3 “Principiile activității de legiferare” din **Legea cu privire la actele normative, nr. 100 din 22.12.2017**:

(1) La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:

a) constituționalitatea;

f) respectarea ierarhiei actelor normative.

La fel, prevederile alin.(3) și (4) art. 3 “Principiile activității de legiferare” din **Legea cu privire la actele normative, nr. 100 din 22.12.2017**, expres stipulează că:

(3) Actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației Uniunii Europene.

(4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;

b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Totodată, art. 9 “Constituția Republicii Moldova și legea constituțională” din **Legea cu privire la actele normative, nr. 100 din 22.12.2017**, expres prevede că:

(1) Constituția Republicii Moldova este Legea Supremă a statului și a societății. Niciun act normativ care contravine prevederilor acesteia nu are forță juridică.

La fel, prevederile art.72 “Actele de interpretare și autoritățile abilitate să interpreteze actele normative” și art. 73 “Acțiunea în timp a actului normativ” stipulează că:

- Actul normativ de interpretare nu are efect retroactiv, cu excepția cazurilor când prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.

- Actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

- Au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

Luând în considerare cele menționate, reiese că Hotărîrea Guvernului RM nr. 1 din 04.01.2013 ar fi putut intra în vigoare în următoarele cazuri:

- sau **din 11 ianuarie 2013**, data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;

- sau **ulterior datei de 11 ianuarie 2013**,

în timp aceasta prevede introducerea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor, din 15.05.2012, **adică cu opt luni anterior datei publicării mărimii plăților nominalizate.**

Însă, în cazul de față are loc contrazicerea Hotărîrii Guvernului RM “Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice

Civile” nr. 1 din 04.01.2013, cu prevederile Constituției RM, Legii cu privire la Guvern, nr.136 din 07.07.2017, Legii cu privire la actele normative, nr. 100 din 22.12.2017 și altele.

În contextul celor expuse, rugăm să țineți cont de faptul că actele legislative ale Republicii Moldova au putere juridică superioară comparativ cu Hotărârile de Guvern.

Cu referință la Hotărârile Guvernului al RM, legislația în vigoare a RM nu prevede cazuri de efect retroactiv.

În continuare, Legea cu privire la actele normative, nr.100 din 22.12.2017, conține un șir de prevederi care reflectă faptul că actele normative trebuie să fie strict limitate de către acte de un nivel superior, pentru executarea cărora acestea sunt emise, și care nu pot contrazice prevederile actelor menționate, ceea ce a fost încălcat.

În același context, rugăm să luați în considerare faptul că Hotărârea Guvernului RM „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile” nr. 1 din 04.01.2013, este unicul document, fără precedent, din istoria emiterii actelor normative ale Guvernului, pentru perioada existenței Republicii Moldova în calitate de stat independent, care are efect retroactiv, pentru un termen de 8 luni.

Luând în considerare cele menționate, considerăm că Hotărârea Guvernului nr. 1 din 04.01.2013 este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova și reieșind din prevederile articolului 12¹ “Ridicarea excepției de neconstituționalitate” din CPC al RM:

(1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Totodată, conform prevederilor art.2 “Atribuțiile Curții Supreme de Justiție” din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 789-XIII din 26.03.1996:

Curtea Supremă de Justiție:

b) sesizează, din oficiu sau la propunerea instanțelor judecătorești, Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice.

Prin urmare, potrivit prevederilor art.135 “Atribuțiile” al Constituției RM din 29.07.1994,

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

La fel, potrivit prevederilor art.4 “Atribuțiile” din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13.12.1994, Monitorul Oficial al R.Moldova nr.8/86 din 07.02.1995:

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

g) rezolvă excepțiile de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;

Totodată, reieșind din prevederile art.4 “Competența în materie a Curții Constituționale” din Codul jurisdicției constituționale, nr. 502-XIII din 16.06.95, Monitorul Oficial al R.Moldova nr.53-54/597 din 28.09.1995:

(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

g) rezolvă excepțiile de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;

(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova – 27 august 1994.

(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept.

Totodată, reieșind din prevederile art.25 “Subiecții cu drept de sesizare” din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13.12.1994:

Dreptul de sesizare îl au:

d) Curtea Supremă de Justiție.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. În conformitate cu prevederile art.7, art.76, alin.(2) art.102, art.135 din Constituția RM din 29.07.1994, alin.(6) art.30 al Legii cu privire la Guvern, nr. 64 din 31.05.1990 (în vigoare la momentul adoptării/publicării Hotărârii Guvernului nr.1 din 04 ianuarie 2013), Legii cu privire la actele normative, nr.100 din 22.12.2017, art.4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, nr.317-XIII din 13.12.1994, art.4 din Codul jurisdicției constituționale, nr.502-XIII din 16.06.1995 și art.12¹ din Codul de procedură civilă al RM și art.2 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr.789-XIII din 26.03.1996,

SOLICITĂM:

1. Exercițarea controlului constituționalității Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile”, nr.1 din 04 ianuarie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 6-9/39 din 11.01.2013;
2. Declararea neconstituțională a Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile”, nr. 1 din 04 ianuarie 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 6-9/39 din 11.01.2013.

VI – DATE SUPPLEMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Date suplimentare referitoare la obiectul sesizării nu avem.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. a) Încheierea Curții Supreme de Justiție din 24 octombrie 2018;

b) Decizia Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2018 (judecător raportor Ecaterina Palanciuc);

c) Hotărârea Guvernului „Cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile nr. 1 din 04 ianuarie 2013”, publicată în Monitorul Oficial nr. 6-9/39 din 11.01.2013.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: Chișinău, Moldova

Data: 05 noiembrie 2018

Director general al

Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”

A.Ciutac

Dosarul nr. 2rac-327/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: N. Șova)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând cererea Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Autoritatea Aeronautică Civilă împotriva Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” în proces de reorganizare cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere,

c o n s t a ț ă :

La 05 iunie 2015 Autoritatea Aeronautică Civilă a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” în proces de reorganizare cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, prin reorganizarea Administrației de Stat a Aviației Civile și formarea Autorității Aeronautice Civile, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1084 din 24 septembrie 2008, Hotărârii Guvernului nr. 688 din 09 octombrie 1995, ordinului Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr. 200 din 03 august 2012, precum și în temeiul Actelor de predare - primire nr. 7 din 07 decembrie 2012 și nr. 8 din 02 noiembrie 2012, Autoritatea Aeronautică Civilă a preluat de la Administrația de Stat a Aviației Civile creanța în valoare de 13 386 292, 23 de lei, pe care ultima o avea față de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și care pe parcursul timpului datorită încheierii Acordului de reeșalonare a datoriei din 29 aprilie 2013, a fost diminuată până la suma de 4 535 210, 60 de lei.

A menționat că, reieșind din prevederile art. 6 alin. (3) și (6) al Legii aviației civile nr. 1237 din 09 iulie 1997, pentru perioada 16 mai – 31 decembrie 2012, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” are o restanță recunoscută prin acte confirmative la achitarea plăților de supraveghere în sumă de 4 602 600, 65 de lei, iar pentru perioada 01 aprilie 2013 – 30 noiembrie 2013 a acumulat o restanță în sumă de 17 046 761, 17 lei.

A specificat că, prin Hotărârea Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile, cuantumul plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor cod 3 și cod 4, s-a stabilit în mărime de 1,25 euro/pasager la plecare și la sosire.

În pofida faptului că prin scrisorile nr. 12/740 din 16 mai 2013, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” nu recunoaște și nu se conformează Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile, totuși a acumulat o datorie în sumă de 7 702 002, 62 de lei.

Reclamantul a mai precizat că, prin Hotărârea Guvernului nr. 645 din 07 august 2014 în vigoare de la 22 august 2014, a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare, structurii și efectivului limită a Autorității Aeronautice Civile, astfel că potrivit pct. 26 al Regulamentului menționat, un transfer incomplet sau întârziat pe contul Autorității a plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare atrage după sine penalitatea în mărime de 0,05 la sută din suma nettransferată, pentru fiecare zi de întârziere, iar neachitarea plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare, scadente de 60 de zile calendaristice servește temei pentru suspendarea, până la achitarea datoriei, a certificării/autorizării emise de Autoritate.

Având în vedere că suma de 4 535 210, 60 de lei, constituie creanța transmisă de Administrația de Stat a Aviației Civile către Autoritatea Aeronautică Civilă, în procesul de lichidare, a indicat că asupra acesteia nu se vor calcula penalități în conformitate cu pct. 26 al Regulamentului, însă pentru celelalte sume, datorită faptului că nu au fost achitate plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare în perioadele 22 august 2014 – 31 decembrie 2014 și 01 ianuarie 2015 – 31 martie 2015, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” datorează o penalitate în mărime de 0,05% pentru fiecare zi de întârziere, ceea ce la situația din 31 martie 2015, constituie suma de 3 258 001,45 de lei.

Prin cererile prealabile nr. 258 din 13 februarie 2014, nr. 2391 din 03 decembrie 2014 și nr. 953 din 03 mai 2015 expediate în adresa ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, s-a solicitat onorarea obligațiunilor pecuniare și transferarea la contul Autorității Aeronautice Civile a sumelor pe care le datorează, fiind reflectată situația din data de 31 martie 2015, însă ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” nu s-a conformat acestor solicitări, cu toate că a fost atenționată despre luarea măsurilor legale în vederea recuperării datoriei.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 9, 10 alin. (1), 14 alin. (1), 572 alin. (2), 602 alin. (2), 619 alin. (1) și (2) Cod civil, art. 7 alin. (6) al Legii aviației civile nr. 1237 din 09 iulie 1997, pct. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 și pct. 26 al Hotărârii Guvernului nr. 645 din 07 august 2014.

A solicitat în urma concretizării cerințelor, încasarea din contul ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” în beneficiul Autorității Aeronautice Civile a datoriei în sumă de 33 886 575, 04 lei, compusă din datoria preluată de la Administrația de Stat a Aviației Civile în mărime de 4 535 210, 60 de lei, plăți de supraveghere calculate pentru perioada 16 mai – 31 decembrie 2012 în mărime de 4 602 600, 65 de lei, plăți de supraveghere pentru perioada 01 aprilie 2013 – 30 noiembrie 2013 în mărime de 17 046 761,17 lei, plăți de supraveghere a condițiilor

de certificare a aerodromurilor cod 4 (conform Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013) în mărime de 7 702 002, 62 de lei; încasarea penalităților conform Hotărârii Guvernului nr. 645 din 07 august 2014 în mărime de 11 314 950, 97 lei, pentru perioada 22 august 2014 până la 30 septembrie 2016; încasarea dobânzii de întârziere conform art. 619 alin. (2) Cod civil în sumă de 22 960 941, 96 de lei, pentru perioada 25 iunie 2014 până la 30 septembrie 2016.

Prin hotărârea din 22 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial. A fost încasat de la ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” în proces de reorganizare în beneficiul Autorității Aeronautice Civile suma de 33 886 575, 04 lei cu titlu de datorie, suma de 9 759 328, 65 de lei cu titlu de penalitate conform Hotărârii Guvernului nr. 645 din 07 august 2014 și suma de 22 960 941, 96 de lei cu titlu de dobândă de întârziere. Au fost respinse cerințele Autorității Aeronautice Civile privind încasarea penalității în sumă de 1 555 622, 32 lei, ca fiind tardive. S-a încasat de la ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” în proces de reorganizare în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 50 000 lei.

La 24 martie 2017 și 11 aprilie 2017, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și Autoritatea Aeronautică Civilă au declarat apel împotriva hotărârii din 22 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Prin decizia din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Autoritatea Aeronautică Civilă și ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, și a fost menținută hotărârea din 22 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

La 07 iunie 2018, Autoritatea Aeronautică Civilă a declarat recurs împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerințelor de încasare a penalității, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care pretenția dată să fie admisă integral.

La 27 iulie 2018, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral.

Prin încheierea din 19 septembrie 2018 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Autoritatea Aeronautică Civilă și ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” au fost considerate admisibile și transmise Colegiului lărgit pentru a fi examinate în fond.

La 29 septembrie 2018, ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile.

În acest sens, a susținut că Hotărârea Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013, în baza căreia instanțele judecătorești inferioare și-au întemeiat soluțiile adoptate, este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova și în special cu art. 76 din Constituție, precum și cu prevederilor art. 30 alin. (6) al Legii cu privire la Guvern nr. 64 din 31 mai 1990 (în vigoare la data publicării Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013), art. 36 alin. (3) al Legii cu privire la Guvern nr. 136

din 07 iulie 2017, art. 3 alin. (1), (3) și (4), art. 72 și 73 din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017.

Astfel, în contextul normelor enunțate, a subliniat că Hotărârile Guvernului nu pot avea efect retroactiv și respectiv, prin Hotărârea Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile, nu puteau fi aplicate plățile de supraveghere din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Hotărârii Guvernului nr. 294 din 11 mai 2012 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile.

ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” a solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile.

Studiind cererea depusă de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea urmează a fi admisă cu remiterea acesteia Curții Constituționale, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Conform paragrafului 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la

soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În paragraful 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, la caz, sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă și de Curtea Constituțională în hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

Astfel, obiectul excepției și anume Hotărârea Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către partea în proces, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă.

Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor contestate, depusă de către recurent, constituie o prerogativă a acestuia, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

Totodată, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a amâna examinarea cauzei în ordine de recurs, reieșind din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) Cod de procedură civilă, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile, cu amânarea examinării cauzei în ordine de recurs până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, 269-270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se transmite Curții Constituționale cererea Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” privind controlul constituționalității prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1 din 04 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a Autorității Aeronautice Civile.

Se amână examinarea cauzei în ordine de recurs, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul	/semnătura/	Valeriu Doagă
judcătorii	/semnătura/	Svetlana Filincova
	/semnătura/	Victor Burduh
	/semnătura/	Nina Vascan
	/semnătura/	Tamara Chișca-Doneva

Copia corespunde originalului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva